GENERALINĖS ADVOKATĖS
JULIANE KOKOTT IŠVADA,
pateikta 2025 m. liepos 10 d.[1]

Byla C-554/24 P

Lenkijos Respublika
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Laikinosios apsaugos priemonės – SESV 279 straipsnis – Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo vykdymas – Periodinės baudos skyrimas iki tos dienos, kai bus įvykdyta nutartis – Lenkijos nesiimtos būtinos priemonės – Draugiškas susitarimas – Bylos išbraukimas iš registro – Baudos išieškojimas – Laikinųjų apsaugos priemonių papildomas pobūdis – Dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo patirtų nuostolių kompensavimas“

I. Įvadas

1. Ginče dėl Belovežo girios apsaugos Teisingumo Teismas įgaliojimą skirti baudas laikinųjų apsaugos priemonių taikymui užtikrinti kildino iš SESV 279 straipsnio[2]. Tačiau kol kas nėra nei šio instrumento taikymo patirties, nei specialių taisyklių. Todėl ši byla suteikia Teisingumo Teismui galimybę išaiškinti baudos skyrimo per laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą pobūdį ir pasekmes.

2. Ginčas susijęs su pirmąja byla, kurioje Teisingumo Teismas paskyrė baudą ir kurioje bauda (bent jau preliminariai) tapo mokėtina. Čekija ir Lenkija nesutarė, ar pratęsusi leidimą kasti rusvąsias anglis Turovo kasykloje (Lenkija) Lenkija nepažeidė PAV direktyvos[3], Vandens pagrindų direktyvos[4], Informacijos apie aplinką direktyvos[5] ir lojalaus bendradarbiavimo principo[6]. Toje byloje Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja Čekijos Respublikos prašymu pirmiausia

[1] Originalo kalba: vokiečių.

[2] 2017 m. lapkričio 20 d. Nutartis *Komisija / Lenkija (Belovežo giria)* (C-441/17 R, EU:C:2017:877, 97 ir paskesni punktai).

[3] 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012, p. 1), iš dalies pakeista 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/52/ES (OL L 124, 2014, p. 1).

[4] 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 5 t., p. 275), iš dalies pakeista 2014 m. spalio 30 d. Komisijos direktyva 2014/101/ES (OL L 311, 2014, p. 32).

[5] 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 375).

[6] Žr. generalinio advokato P. Pikamäe išvadą byloje *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21, EU:C:2022:74).

nurodė nedelsiant sustabdyti rusvosios anglies gavybą kasykloje iki bylos nagrinėjimo pabaigos [7], o vėliau skyrė periodinę baudą, kurią Lenkija turėjo mokėti tol, kol įvykdys šį nurodymą [8].

3. Vis dėlto po to, kai iš viso susikaupė 68 500 000 EUR baudos, byloje dalyvaujančios valstybės narės sudarė draugišką susitarimą ir Teisingumo Teismas išbraukė pagrindinę bylą iš registro [9]. Šiuo metu Lenkija bylinėjasi su Komisija dėl to, ar ji privalo sumokėti minėtą sumą, ar sudarius draugišką susitarimą ir išbraukus bylą iš registro ši pareiga išnyko.

II. Teisinis pagrindas

4. Teisinis pagrindas taikyti laikinąsias apsaugos priemones Sąjungos teismuose yra SESV 279 straipsnis:

„Nagrinėjamose bylose Europos Sąjungos Teisingumo Teismas gali nustatyti bet kurias būtinas laikinąsias apsaugos priemones.“

5. Teisingumo Teismo statuto 39 straipsnio ketvirtoje pastraipoje patikslinamas laikinųjų apsaugos priemonių pobūdis:

„Pirmininko arba jį pakeitusio teisėjo nutartis yra negalutinė ir jokiu būdu nekliudo Teismo bylos nagrinėjimui iš esmės.“

6. Draugiškas susitarimas numatytas Teisingumo Teismo procedūros reglamento 147 straipsnio 1 dalyje:

„Jeigu šalys prieš Teismui priimant sprendimą susitaria, kaip išspręsti savo ginčą, ir Teismui praneša, kad atsisako visų reikalavimų, pirmininkas nutaria išbraukti bylą iš registro ir pagal 141 straipsnio nuostatas sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą, prireikus atsižvelgdamas į atitinkamus šalių pasiūlymus.“

7. Nurodymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones sąlygos nustatytos Teisingumo Teismo procedūros reglamento 160 straipsnio 1–3 dalyse:

„1. Prašymas sustabdyti bet kurios institucijos priimto akto taikymą, paduotas pagal SESV 278 straipsnį arba EAEBS 157 straipsnį, yra priimtinas tik tada, kai prašymą pateikusi šalis užginčija tą aktą ieškiniu Teisme.

2. Prašymas imtis kurios kitos laikinosios apsaugos priemonės, kaip nurodyta SESV 279 straipsnyje, yra priimtinas tik tada, kai jį pateikia Teismo nagrinėjamos bylos šalis ir kai jis yra susijęs su ta byla.

3. Pirmesnėse dalyse minimuose prašymuose nurodomas bylos dalykas, aplinkybės, patvirtinančios skubą, ir faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* pagrindžiantys tai, kad prašoma laikinosios apsaugos priemonė būtų paskirta.“

[7] 2021 m. gegužės 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

[8] 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

[9] 2022 m. vasario 4 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21, EU:C:2022:82).

8. Teisingumo Teismo procedūros reglamento 162 straipsnio 2 ir 3 dalys reglamentuoja užstato nustatymą ir laikinųjų priemonių taikymo trukmę:

„2. Nutarčiai vykdyti iš prašymą pateikusios šalies gali būti pareikalauta užstato, kurio dydis ir pateikimo tvarka nustatomi atsižvelgiant į aplinkybes.

3. Nutartyje gali būti nustatyta laikinosios apsaugos priemonės taikymo pabaigos data. Priešingu atveju ši priemonė nustoja būti taikoma paskelbus sprendimą, kuriuo užbaigiamas procesas.“

9. Teisingumo Teismo procedūros reglamento 163 straipsnis susijęs su aplinkybių pasikeitimu:

„Pasikeitus aplinkybėms, vienos iš šalių prašymu nutartis bet kuriuo metu gali būti pakeista arba panaikinta.“

III. Faktinės aplinkybės ir procesas

10. Skundžiamame sprendime bylos aplinkybės apibūdintos taip:

A. Reikšmingi pokyčiai byloje C-121/21

11. 2021 m. vasario 26 d. Čekijos Respublika pagal SESV 259 straipsnį pareiškė ieškinį, kuriuo prašė pripažinti, kad Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę, nes išplėtė ir pratęsė rusvosios anglies gavybos veiklą Turovo (Lenkija) atviroje kasykloje, esančioje netoli Čekijos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos sienų (byla C-121/21).

12. Kartu Čekijos Respublika pateikė laikinųjų apsaugos priemonių prašymą, siekdama, kad Lenkijos Respublikai būtų nurodyta nedelsiant nutraukti rusvosios anglies gavybą Turovo kasykloje, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą dėl esmės.

13. 2021 m. gegužės 21 d. Nutartimi *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420) Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja tenkino šį prašymą ir įpareigojo Lenkijos Respubliką nedelsiant ir iki sprendimo byloje C-121/21 paskelbimo sustabdyti gavybą šioje kasykloje.

14. Manydama, kad Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 2021 m. gegužės 21 d. Nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420), 2021 m. birželio 7 d. Čekijos Respublika pateikė naują laikinųjų apsaugos priemonių prašymą, juo prašė įpareigoti Lenkijos Respubliką sumokėti į Sąjungos biudžetą 5 mln. EUR dydžio periodinę baudą už kiekvieną uždelstą minėtos teismo nutarties įvykdymo dieną.

15. Atskiru dokumentu (jį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2021 m. birželio 29 d.) Lenkijos Respublika, remdamasi Teisingumo Teismo procedūros reglamento 163 straipsniu, paprašė panaikinti 2021 m. gegužės 21 d. Nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

16. 2021 m. rugsėjo 20 d. Nutartimi *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752) Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja, pirma, atmetė Lenkijos Respublikos prašymą panaikinti 2021 m. gegužės 21 d. Nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420) ir, antra, priteisė iš jos sumokėti Komisijai 500 000 EUR periodinę baudą už kiek-

vieną dieną, skaičiuojant nuo šios nutarties įteikimo Lenkijos Respublikai dienos iki tol, kol ši valstybė narė įvykdys 2021 m. gegužės 21 d. Nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

17. Lenkija taip ir neįvykdė 2021 m. gegužės 21 d. Nutarties *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420), o 2021 m. spalio 20 d. vėl paprašė panaikinti šią nutartį.

18. 2022 m. vasario 3 d. Čekijos Respublika ir Lenkijos Respublika sudarė susitarimą užbaigti ginčą, dėl kurio buvo iškelta byla C-121/21 (toliau – draugiškas susitarimas). Žiniasklaidoje buvo pranešta, kad Lenkija sutiko sumokėti Čekijai 45 milijonus eurų ir pastatyti užtvarą požeminiam vandeniui apsaugoti [10].

19. 2022 m. vasario 4 d. abi valstybės narės pranešė Teisingumo Teismui, kad atsisako bet kokių reikalavimų byloje C-121/21 po to, kai buvo pasiektas draugiškas susitarimas. Tą pačią dieną Lenkijos valdžios institucijos paprašė Komisijos nutraukti Teisingumo Teismo skirtų periodinių baudų vykdymo procedūrą, prie jų pridėdamos šio draugiško susitarimo tekstą.

20. 2022 m. vasario 4 d. Nutartimi *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21, EU:C:2022:82) Teisingumo Teismo pirmininkas išbraukė bylą C-121/21 iš Teisingumo Teismo registro.

21. Tą pačią dieną Lenkijos Respublika, remdamasi Teisingumo Teismo procedūros reglamento 163 straipsniu, pateikė prašymą panaikinti 2021 m. rugsėjo 20 d. Nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

22. 2022 m. gegužės 19 d. Nutartimi *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2022:408) Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas nutarė, kad nėra poreikio priimti sprendimą dėl Lenkijos Respublikos prašymo panaikinti 2021 m. gegužės 21 d. Nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420), kiek jis susijęs su šios nutarties pasekmėmis po 2022 m. vasario 4 d. Jis atmetė likusius Lenkijos reikalavimus.

B. Baudos išieškojimas

23. Tada Komisija pareikalavo, kad Lenkija sumokėtų iki bylos C-121/21 išbraukimo iš registro susikaupusią baudą su delspinigiais, bei pagrasino, kad nesumokėjus šių sumų jos bus išieškotos įskaitymo būdu pagal Finansinio reglamento [11] 101 straipsnio 1 dalį ir 102 straipsnį.

24. Ginčijamais sprendimais Komisija pranešė Lenkijai, kad pradėjo įskaityti jos skolą į įvairius Lenkijos turimus skolinius reikalavimus Sąjungai. Taip atliekant įskaitymą susigrąžintiną sumą iš esmės sudaro 68 500 000 EUR suma, kuri atitinka periodinę baudą už kiekvieną dieną laikotarpiu nuo 2021 m. rugsėjo 20 d. iki 2022 m. vasario 3 d.

[10] Žr., pavyzdžiui, Reuters, Poland sign deal to end Polish coal mine dispute – Czech PM, 2022 m. vasario 3 d., https://www.reuters.com/article/business/energy/-poland-sign-deal-to-end-polish-coal-mine-dispute-czech-pm-idUSP7N2HH02Q/, ir Landesecho, Tschechien und Polen einigen sich im Konflikt um Kohlegrube Turów, 2024 m. vasario 4 d., https://landesecho.cz/wirtschaft/tschechien-und-polen-einigen-sich-im-konflikt-um-kohlegrube-turow/002031/.

[11] 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018, p. 1).

C. Procesas Bendrajame Teisme

25. Bendrajame Teisme Lenkija prašė panaikinti ginčijamus sprendimus ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas. Tačiau 2024 m. gegužės 29 d. skundžiamu Sprendimu *Lenkija / Komisija* (T-200/22 ir T-314/22, EU:T:2024:329) Bendrasis Teismas atmetė ieškinį pagal Komisijos reikalavimus ir priteisė iš Lenkijos bylinėjimosi išlaidas.

D. Apeliacinis skundas

26. 2024 m. rugpjūčio 14 d. pateiktame apeliaciniame skunde Lenkijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti visą skundžiamą sprendimą;

– panaikinti ginčijamus sprendimus,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

27. Europos Komisija prašo:

– atmesti apeliacinį skundą kaip akivaizdžiai nepagrįstą ir

– priteisti iš Lenkijos bylinėjimosi išlaidas.

28. Bylos dalyvės pateikė rašytines pastabas. Vadovaudamasis Procedūros reglamento 76 straipsnio 2 dalimi, Teisingumo Teismas nusprendė nerengti teismo posėdžio, nes mano, kad turi pakankamai informacijos sprendimui priimti.

IV. Teisinis vertinimas

29. Savo apeliaciniame skunde Lenkija kritikuoja, pirma, tai, kaip Bendrasis Teismas taikė SESV 279 straipsnį (žr. toliau A dalį) ir, antra, nepakankamą skundžiamo sprendimo motyvavimą (žr. toliau B dalį).

A. SESV 279 straipsnis

30. Pirmajame apeliacinio skundo pagrinde pateikiami keturi kritiški argumentai dėl SESV 279 straipsnio aiškinimo, susiję su draugiško susitarimo pasekmėmis. Toks susitarimas turi atgaline data panaikinti baudos skyrimą, nes laikinosios apsaugos priemonės priklauso nuo pagrindinės bylos (žr. toliau 1 skirsnį). Tai taip pat būtina siekiant, kad laikinųjų apsaugos priemonių adresatai nepatirtų nuostolių (žr. toliau 2 skirsnį). Priešingu atveju baudos mokėjimas atliktų sankcijos funkciją (taip pat žr. toliau 1 skirsnį). Nieko kito neišplaukia ir iš 2022 m. gegužės 19 d. nutarties (žr. toliau 3 skirsnį).

1. Papildomas laikinųjų apsaugos priemonių pobūdis ir sankcijos pobūdžio nebuvimas

31. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmoje dalyje Lenkija teigia, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 42 ir 47 punktuose neatsižvelgė į tai, jog laikinosios apsaugos priemonės tik papildo pagrindinę bylą. Panašiai teigiama ir apeliacinio skundo pirmojo pagrindo trečioje dalyje, pagal kurią Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 47 ir 48 punktuose baudai priskyrė sankcijos už įsipareigojimų nevykdymą funkciją.

32. Pagal skundžiamo sprendimo 42 punktą pagrindinės bylos išbraukimas iš registro turėjo įtakos periodinės baudos mokėjimo trukmei, tačiau dėl to neišnyko Lenkijos pareiga sumokėti jau mokėtina tapusią periodinės baudos sumą. Bet kokia kita išvada, pasak Bendrojo Teismo, reikštų, kad nukrypstama nuo baudos tikslo – užtikrinti veiksmingą Sąjungos teisės taikymą.

33. Be to, skundžiamo sprendimo 47 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad nagrinėjamu atveju periodine bauda siekiama ne tik užtikrinti sprendimo dėl esmės veiksmingumą, bet ir tai, kad Lenkija laikytųsi 2021 m. gegužės 21 d. Nutartyje *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420) nustatytų laikinųjų apsaugos priemonių, ir atgrasyti Lenkijos Respubliką delsti imtis priemonių, kad jos veiksmai atitiktų šioje nutartyje nustatytus įpareigojimus.

34. Iš to Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 48 punkte daro išvadą, kad jeigu Lenkijos Respublikos argumentams būtų pritarta, pagal SESV 279 straipsnį nustatytos periodinės baudos mechanizmas netektų prasmės, nes taip būtų pripažinta, kad įpareigota šalis, šiuo atveju – Lenkijos Respublika, sąmoningai nevykdo pareigos laikytis laikinųjų apsaugos priemonių, nustatytų iki pagrindinės bylos pabaigos, ir taip kenkia Sąjungos teisės veiksmingumui.

35. Lenkija teisingai remiasi tuo, kad laikinosios apsaugos priemonės tik papildo pagrindinę bylą. Taip siekiama užtikrinti visišką būsimo galutinio sprendimo veiksmingumą, kad būtų išvengta Teisingumo Teismo užtikrinamos teisinės apsaugos spragų[12]. Kita vertus, laikinosiomis apsaugos priemonėmis nesiekiama bausti už Sąjungos teisės pažeidimus.

36. Šis papildomas pobūdis taip pat pabrėžiamas Procedūros reglamento 160 straipsnio 1 ir 2 dalyse. 160 straipsnio 1 dalis susijusi su institucijų aktų taikymo sustabdymu, kurio galima prašyti tik tuo atveju, jei prašymą pateikusi šalis užginčija tą aktą ieškiniu Teisingumo Teisme. O pagal 160 straipsnio 2 dalį prašymas imtis kurios kitos laikinosios apsaugos priemonės, kaip nurodyta SESV 279 straipsnyje, yra priimtinas tik tada, kai jį pateikia Teisingumo Teismo nagrinėjamos bylos šalis ir kai jis yra susijęs su ta byla.

37. Be to, Lenkija teisi pabrėždama, kad laikinųjų apsaugos priemonių taikymas priklauso nuo šalies valios, nes tam reikia, kad šalis pateiktų prašymą. *Ex officio* sprendimas numatytas tik Procedūros reglamento 160 straipsnio 7 dalyje dėl nurodymų, kuriuos Teisingumo Teismas priima neišklausęs kitos šalies, tačiau šalies prašymu.

38. Dėl šio papildomo pobūdžio ir laikinųjų apsaugos priemonių priklausymo nuo šalies valios laikinosios apsaugos priemonės, priimtos siekiant užtikrinti galutinį sprendimą, taip pat turi nustoti galios, jeigu byla dėl draugiško susitarimo išbraukiama iš registro.

[12] 2017 m. lapkričio 20 d. Nutartis *Komisija / Lenkija (Belovežo giria)* (C-441/17 R, EU:C:2017:877, 94 ir 95 punktai). Žr. ir 2013 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartį *Komisija / Pilkington Group* (C-278/13 P(R), EU:C:2013:558, 68 punktas) ir 2016 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartį *Evonik Degussa / Komisija* (C-162/15 P-R, EU:C:2016:142, 29 punktas).

39. Taigi, kai pagrindinė byla C-121/21, šalims pasiekus draugišką susitarimą, buvo išbraukta iš registro ir užbaigta [13], laikinosios apsaugos priemonės, taikytos šioje byloje, kaip teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 36 ir 37 punktuose, nustojo galios [14].

40. Vis dėlto ar tai taip pat reiškia, kad dėl taikaus susitarimo ir bylos išbraukimo iš registro laikinosios apsaugos priemonės turi būti laikomos neegzistuojančiomis nuo pat pradžių ar išnykusiomis atgaline data?

41. Teisingumo Teismo procedūros reglamento 147 straipsnio 1 dalyje atgalinio galiojimo klausimas paliktas atviras. Šioje nuostatoje numatyta tik nutartis išbraukti bylą iš registro ir priteisti bylinėjimosi išlaidas tuo atveju, jeigu šalys iki teismui priimant sprendimą susitaria, kaip išspręsti savo ginčą, ir praneša Teisingumo Teismui, kad atsisako savo reikalavimų.

42. Išbraukimo iš registro pasekmės nėra *expressis verbis* reglamentuotos. Todėl gali būti, kad ligšioliniai procesiniai veiksmai, įskaitant visas laikinąsias apsaugos priemones, išnyksta atgaline data.

43. Šią išvadą patvirtina laikinųjų apsaugos priemonių papildomas pobūdis. Kadangi jos skirtos tik būsimo galutinio teismo sprendimo veiksmingumui užtikrinti, jų nebereikia, jeigu galutinio teismo sprendimo nebus.

44. Tai patvirtina ir reikalavimų atsisakymas, pagal Procedūros reglamento 147 straipsnio 1 dalį būtinas tam, kad byla būtų išbraukta iš registro. Tai reiškia, kad šalys taip pat turi atsisakyti bet kokių reikalavimų dėl laikinųjų apsaugos priemonių. Šiuo aspektu laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimas atgaline data atitinka šių priemonių priklausomumą nuo šalies valios.

45. Nuoroda į veiksmingą Sąjungos teisės taikymą skundžiamo sprendimo 42 ir 48 punktuose taip pat nėra kliūtis laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimui atgaline data. Tiesa, laikinosios apsaugos priemonės taip pat prisideda prie veiksmingo Sąjungos teisės taikymo, bet tai yra tik būtina jų pirminės funkcijos – užtikrinti būsimo galutinio teismo sprendimo veiksmingumą – pasekmė. Kai ši pirminė funkcija nebereikalauja laikinųjų apsaugos priemonių, veiksmingas Sąjungos teisės taikymas nebegali jų pateisinti. Priešingu atveju laikinosios apsaugos priemonės būtų atskirtos nuo pagrindinės bylos ir įgytų savarankišką pobūdį.

46. Vis dėlto laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimas atgaline data prieštarautų periodinės baudos struktūrai.

47. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja nurodė Lenkijai mokėti 500 000 EUR baudą už kiekvieną dieną, kol bus sustabdyta gavyba. Tai reiškia, kad bet koks tolesnis delsimas įgyvendinti laikinąsias apsaugos priemones lemia didesnę sumą. Taigi periodine bauda buvo siekiama ne tik užtikrinti, kad pradinės laikinosios apsaugos priemonės apskritai būtų įvykdytos, bet ir užtikrinti, kad jos būtų įvykdytos kuo greičiau; tai Bendrasis Teismas pabrėžė skundžiamo sprendimo 47 punkte.

[13] 2022 m. vasario 4 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21, EU:C:2022:82).

[14] 2022 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2022:408, 25 ir 26 punktai).

48. Vis dėlto šio papildomo prievartinio poveikio nebūtų, jeigu bauda visiškai išnyktų net ir pavėluoto įgyvendinimo atveju. Šiuo aspektu, vertinant retrospektyviai, kumuliacinė bauda iš tikrųjų turi sankcijos už vėlavimą vykdyti laikinąsias apsaugos priemones poveikį. Tačiau šis sankcijos poveikis nėra kumuliacinės baudos tikslas, o tik būtinas šios prievartos priemonės struktūrinis požymis.

49. Kaip būtinas struktūrinis požymis šis sankcijos poveikis neprieštarauja laikinųjų apsaugos priemonių papildomajam pobūdžiui. Siekiant užtikrinti būsimo galutinio teismo sprendimo veiksmingumą, gali prireikti kuo skubiau įgyvendinti laikinąsias apsaugos priemones, pavyzdžiui, siekiant užkirsti kelią tolesniam žalos didėjimui.

50. Vis dėlto tokia baudos struktūra netrukdo šalims susitarti atgaline data panaikinti jau susikaupusią kumuliacinę baudą. Kaip laikinoji apsaugos priemonė, tokia forma struktūruota bauda taip pat priklauso nuo šalių valios. Antraip šiai priemonei būtų suteiktas savarankiškas pobūdis, kuris nebebūtų suderinamas su laikinųjų apsaugos priemonių papildomu pobūdžiu.

51. Negalima atmesti galimybės, kad, nepaisant teisinio laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimo atgaline data, gali kilti sunkumų faktiniu lygmeniu. Jei Lenkija būtų įvykdžiusi 2021 m. gegužės 21 d. skirtas laikinąsias apsaugos priemones ir nutraukusi rusvosios anglies gavybą, ši valstybė narė būtų patyrusi didelių nuostolių, kurių draugiškas susitarimas nebūtų ištaisęs. Ji būtų ne tik netekusi pajamų, bet ir toliau būtų turėjusi apmokėti kasyklos išlaikymo išlaidas, visų pirma susijusias su požeminio vandens pritekėjimo išsiurbimu. Be to, kaip teigia Lenkija byloje C-121/21, būtų kilęs pavojus tolesniam Turovo rusvąja anglimi kūrenamos elektrinės darbui, taigi ir vietiniam centralizuotam šilumos tiekimui bei elektros energijos gamybai. Lenkija netgi išreiškė nuogąstavimą, kad gavybos nutraukimo laikotarpiu kasyklos darbuotojai būtų ieškoję kito darbo ir nebebūtų galėję sugrįžti į darbą atnaujinus gavybą. Galbūt tai netgi iš anksto nulemtų sprendimą pagrindinėje byloje.

52. Vis dėlto faktinių problemų kyla ir dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo iki bylos išbraukimo iš registro. Taip yra todėl, kad Lenkija turėtų sumokėti didelę baudos sumą, nors laikinosios apsaugos priemonės, kurių vykdymo buvo siekiama šia bauda, retrospektyviai pasirodė esančios nereikalingos.

53. Taigi laikinųjų apsaugos priemonių, kurios retrospektyviai pasirodo esančios nereikalingos, faktinės pasekmės bet kuriuo atveju turi būti sprendžiamos kitaip [15].

54. Vadinasi, apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma ir trečia dalys yra pagrįstos, nes Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 42, 47 ir 48 punktuose nepakankamai atsižvelgė į laikinųjų apsaugos priemonių papildomą pobūdį ir su tuo susijusį priklausomumą nuo šalių valios, o tai praktiškai prilygsta draudžiamam savarankiškam sankciniam baudos poveikiui. Dėl šių teisės klaidų skundžiamą sprendimą reikia panaikinti.

2. Nuostoliai

55. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje Lenkija teigia, kad skundžiamas sprendimas dėl laikinųjų apsaugos priemonių sukelia nepataisomų nuostolių. Tačiau tokie nepataisomi nuostoliai nesuderinami su laikinųjų apsaugos priemonių laikinuoju pobūdžiu.

[15] Žr. šios išvados 62–81 punktus.

56. Šis argumentas nepriimtinas, nes juo ginčo dalykas, palyginti su Bendrajame Teisme nagrinėtu ieškiniu, yra išplečiamas. Todėl Lenkija negali nurodyti ir nė vieno skundžiamo sprendimo punkto, kurį ginčija.

57. Be to, jeigu Teisingumo Teismas pritartų mano nuomonei dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos ir trečios dalių, šis argumentas būtų beprasmis, nes bent jau nagrinėjamu atveju Lenkija nepatirtų jokių nuostolių.

58. Jeigu Teisingumo Teismas vis dėlto nuspręstų, kad šis argumentas yra priimtinas, bet nepritartų mano nuomonei dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos ir trečios dalių, reikėtų pažymėti, kad Sąjungos teisėje yra numatytos tokių nuostolių kompensavimo priemonės.

59. Tiesa, laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo priimtas sprendimas negali lemti būsimo sprendimo dėl bylos esmės turinio, panaikindamas jo veiksmingumą [16].

60. Vis dėlto negalima visiškai atmesti galimybės, kad laikinosios apsaugos priemonės sukels faktinių galutinių nuostolių. Jau paaiškinau, kokie dideli nuostoliai šioje byloje gali kilti įgyvendinant 2021 m. gegužės 21 d. nurodymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių [17].

61. Jeigu galutiniame teismo sprendime būtų paaiškėję, kad leidimas, dėl kurio kilo ginčas byloje C-121/21, buvo neteisėtas, nebūtų jokio pagrindo kompensuoti tokius nuostolius. Kita vertus, jeigu galutiniame teismo sprendime būtų buvęs patvirtintas projekto teisėtumas ir taip įrodyta, kad laikinosios apsaugos priemonės nebuvo būtinos, kiltų klausimas dėl laikinosios apsaugos priemonių sukeltų nuostolių kompensavimo.

62. Tokiu atveju būtų galima galvoti ne tik apie užstatą, bet ir apie ieškinį dėl Komisijos nepagrįsto praturtėjimo, taip pat apie ieškinį dėl žalos atlyginimo kitai šaliai arba Teisingumo Teismui.

63. *Pirma*, kompensuoti nuostolius iš principo galėtų *užstatas*, jeigu vėliau paaiškėtų, kad laikinosios apsaugos priemonės buvo nepagrįstos. Kaip teigia Lenkija, Procedūros reglamento 162 straipsnio 2 dalis leidžia laikinųjų apsaugos priemonių vykdymą susieti su užstato pateikimu.

64. Nagrinėjamu atveju būtų buvę galima svarstyti galimybę Čekijos Respublikai skirti tokį užstatą. Vis dėlto būtų sunku tiksliai apskaičiuoti užstatą už neigiamas pasekmes, kurias sukeltų skubus rusvosios anglies gavybos nutraukimas, ypač jei gavyba būtų nutraukta visam laikui. Tačiau per laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą šis klausimas neiškilo, nes Lenkija neprašė nurodyti pateikti tokį užstatą.

65. *Antra*, būtų galima svarstyti *nepagrįstu praturtėjimu* grindžiamą reikalavimą Komisijai grąžinti jau sumokėtą baudą. Pagal bendruosius valstybių narių teisės sistemų principus asmuo, patyręs nuostolių, kurie praturtina kitą asmenį nesant tokio praturtėjimo teisinio pagrindo, paprastai turi teisę išieškoti šių nuostolių dydžio atlyginimą iš praturtėjusio asmens [18]. Jeigu Lenkija iki draugiško susitarimo būtų mokėjusi baudą Komisijai, tačiau bauda, kaip siūlau, būtų

[16] 2013 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Komisija / Pilkington Group* (C-278/13 P(R), EU:C:2013:558, 68 punktas), 2016 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Evonik Degussa / Komisija* (C-162/15 P-R, EU:C:2016:142, 105 punktas) ir 2017 m. lapkričio 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Komisija / Lenkija (Belovežo giria)* (C-444/17 R, EU:C:2017:877, 94 ir 95 punktai).

[17] Žr. šios išvados 51 punktą.

[18] 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimas *Masdar (UK) / Komisija* (C-47/07 P, EU:C:2008:726, 44 punktas) ir 2020 m. liepos 9 d. Sprendimas *Čekijos Respublika / Komisija* (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 82 punktas).

panaikinta atgaline data, Lenkija galėtų reikalauti grąžinti jau sumokėtas sumas. Tačiau, jeigu Teisingumo Teismas nepritars mano nuomonei dėl draugiško susitarimo galiojimo atgaline data, vis tiek liktų teisinis pagrindas sumokėti baudą Komisijai už ankstesnį laikotarpį.

66. *Trečia*, kompensuoti nuostolius būtų galima pareiškiant Sąjungos teisėje numatytą reikalavimą atlyginti žalą. Pagal suformuotą jurisprudenciją teisė reikalauti atlyginti žalą – arba valstybių narių, arba Sąjungos deliktinės atsakomybės forma – taikoma, jei tenkinamos trys sąlygos: žalą sukėlęs asmuo pažeidė Sąjungos teisės normą, kuria siekiama suteikti privatiems asmenims teisių, jos pažeidimas yra pakankamai sunkus ir yra tiesioginis to pažeidimo ir šių asmenų patirtos žalos priežastinis ryšys [19].

67. *Viena vertus*, labai retais atvejais toks reikalavimas atlyginti žalą galėtų būti pareikštas prašymą pateikusiai šaliai, šiuo atveju Čekijos Respublikai. Tačiau prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones pažeidžia Sąjungos teisę tik tuo atveju, jeigu prašymą pateikusi šalis juo piktnaudžiauja, pavyzdžiui, sąmoningai klaidindama teismą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo reikalavimų (piktnaudžiavimas procesu). Šioje byloje nėra jokio su Čekijos Respublikos prašymais susijusio pagrindo taip manyti. Nors būtų galima galvoti apie platesnius atsakomybės pagrindus prašant taikyti laikinąsias apsaugos priemones [20], kol kas nėra atitinkamų teisės normų.

68. *Kita vertus*, būtų galima svarstyti galimybę reikalauti atlyginti žalą iš Sąjungos, grindžiant ieškinį tuo, kad Teisingumo Teismas, priimdamas sprendimą dėl laikinųjų apsaugos priemonių, pažeidė Sąjungos teisę.

69. Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad teismams pažeidus Sąjungos teisę gali būti reiškiami reikalavimai dėl žalos atlyginimo [21]. *Res judicata* galia taip pat neužkerta kelio ieškiniui, nes reikalavimas atlyginti žalą yra kitas ginčo dalykas nei pirminis teismo sprendimas [22].

70. Vis dėlto praktiškai tokį reikalavimą greičiausiai būtų labai sunku pagrįsti. Paprastai nurodymas taikyti laikinąsias apsaugos priemonės nebus neteisėtas, o juo labiau pakankamai sunkus pažeidimas.

71. O nagrinėjamu atveju ieškinys dėl žalos atlyginimo Sąjungai neatrodo *a priori* neperspektyvus.

72. Laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas gali taikyti laikinąją apsaugos priemonę, tik jei įrodyta, kad jos taikymą *prima facie* pateisina faktinės ir teisinės aplinkybės (*fumus boni juris*) ir kad ji skubi dėl to, jog siekiant, kad būtų išvengta rimtos ir nepataisomos žalos ieškovo interesams, būtina, kad ji būtų priimta ir pradėtų veikti dar prieš priimant sprendimą dėl esmės.

[19] 1996 m. kovo 5 d. Sprendimas *Brasserie du pêcheur ir Factortame* (C-46/93 ir C-48/93, EU:C:1996:79, 51 punktas), 2009 m. liepos 16 d. Sprendimas *Komisija / Schneider Electric* (C-440/07 P, EU:C:2009:459, 160 punktas) ir 2024 m. kovo 5 d. Sprendimas *Kočner / Europol* (C-755/21 P, EU:C:2024:202, 117 punktas).

[20] Pavyzdžiui, kaip numatyta intelektinės nuosavybės apsaugos atveju pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32) 9 straipsnio 7 dalį ir komercinių paslapčių apsaugos atveju pagal 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016, p. 1) 11 straipsnio 5 dalį.

[21] 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas *Köbler* (C-224/01, EU:C:2003:513, 32–36 punktai), 2009 m. liepos 16 d. Sprendimas *Der Grüne Punkt-Duales System Deutschland / Komisija* (C-385/07 P, EU:C:2009:456, 195 punktas) ir 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimas *Gascogne Sack Deutschland / Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 89 punktas).

[22] Žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimą *Köbler* (C-224/01, EU:C:2003:513, 39 punktas).

Prireikus laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas gali įvertinti esamus interesus [23]. Be to, laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo priimtas sprendimas negali lemti būsimo sprendimo dėl bylos esmės turinio [24].

73. 2021 m. gegužės 21 d. nutartyje Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja *fumus boni iuris* grindė tuo, kad Lenkija ginčijamą leidimą rusvųjų anglių gavybai išdavė remdamasi nuostata, leidžiančia pratęsti leidimą neatlikus išankstinio poveikio aplinkai vertinimo [25].

74. Vis dėlto vien iš 2021 m. gegužės 21 d. nutarties faktinių aplinkybių matyti, kad kasyklos operatorius prie prašymo pratęsti leidimą pridėjo sprendimą dėl PAV [26]. Todėl abejotina, kad leidimas buvo pratęstas tariamai pažeidus PAV direktyvą.

75. Be to, nagrinėjant pagrindinę bylą, Lenkija savo 2021 m. birželio 7 d. atsiliepime į ieškinį, t. y. jau po to, kai buvo nurodyta taikyti laikinąsias apsaugos priemones, teigė, kad kompetentingos institucijos 2021 m. balandžio 28 d., t. y. prieš nurodymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, jau buvo išdavusios kitą ilgalaikį rusvųjų anglių gavybos leidimą, kuris buvo pagrįstas poveikio aplinkai vertinimu. Taigi šiuo paskesniu leidimu Lenkija buvo ištaisiusi bet kokį ginčijamo leidimo trūkumą. Į tai Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja turėjo atsižvelgti vėliausiai 2021 m. rugsėjo 20 d. nutartyje, kai nurodė mokėti baudą tam, kad būtų užtikrintas laikinųjų apsaugos priemonių vykdymas.

76. Atsižvelgiant į tai, atrodo, kad generalinis advokatas P. Pikamäe, nagrinėdamas šį ieškinio pagrindą pagrindinėje byloje, apsiribojo Lenkijos teisės aktų suderinamumu su PAV direktyva ir laikėsi nuomonės, kad leidimo vykdyti rusvųjų anglių gavybą teisėtumas neturi reikšmės [27].

77. Neįtikinama atrodo ir tai, kad Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja nenurodo ryšio tarp tariamo PAV direktyvos pažeidimo ir didelės bei nepataisomos žalos, kuri pateisina skubą. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja konstatavo, kad tolimesnė rusvosios anglies gavyba Turovo kasykloje galėtų padaryti didelės ir nepataisomos žalos aplinkai ir žmonių sveikatai [28]. Toks poveikis tikrai turėtų būti aptartas atliekant poveikio aplinkai vertinimą. Tačiau toks aptarimas neužkirstų kelio tokiam poveikiui [29].

78. Be to, neatrodo, kad pagrindinėje byloje pateiktais argumentais Čekijos Respublika siekė įrodyti, kad toks poveikis pažeistų Sąjungos teisę. Čekija veikiau manė, kad toks Vandens pagrindų direktyvos 4 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje ir b punkto ii papunktyje numatytų tikslų pažeidimas pateisinamas 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse numatytomis išimtimis [30].

[23] 1996 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo Nutartis *Jungtinė Karalystė / Komisija* (C-180/96 R, EU:C:1996:308, 44 punktas), 1996 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo Teismo pirmininko Nutartis *Jungtinė Karalystė / Komisija* (C-239/96 R ir C-240/96 R, EU:C:1996:347, 31 punktas) ir 2021 m. gegužės 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:420, 34 punktas).

[24] 2013 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Komisija / Pilkington Group* (C-278/13 P(R), EU:C:2013:558, 68 punktas), 2016 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Evonik Degussa / Komisija* (C-162/15 P-R, EU:C:2016:142, 105 punktas) ir 2017 m. lapkričio 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartis *Komisija / Lenkija (Belovežo giria)* (C-441/17 R, EU:C:2017:877, 94 ir 95 punktai).

[25] 2021 m. gegužės 21 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:420, 49 punktas).

[26] 2021 m. gegužės 21 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:420, 14 punktas).

[27] Generalinio advokato P. Pikamäe išvada byloje *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21, EU:C:2022:74, 55 ir 61 punktai).

[28] 2021 m. gegužės 21 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:420, visų pirma 66, 69 ir 72 punktai).

[29] Žr. 2013 m. kovo 14 d. Sprendimą *Leth* (C-420/11, EU:C:2013:166, 46 punktas).

[30] Žr. ketvirtąjį ieškinio pagrindą, kurį Čekijos Respublika nurodė byloje C-121/21, ir generalinio advokato P. Pikamäe išvadą byloje *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)*(C-121/21, EU:C:2022:74, 131 ir paskesni punktai).

79. Galiausiai reikia atidžiau išnagrinėti klausimą, ar Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja, vertindama esamus interesus [31] ir skirdama baudą [32], pakankamai tiksliai įvertino Lenkijos pateiktus argumentus dėl neigiamų rusvosios anglies gavybos nutraukimo padarinių [33] ir ar ji neperžengė įrodymų iškraipymo ribos ir dėl to galbūt nulėmė būsimo sprendimo dėl bylos esmės turinį.

80. Vis dėlto Lenkija šioje byloje nepateikė jokių argumentų dėl šių galimų pagrindų reikalauti atlyginti žalą.

81. Be to, negali būti Komisijos uždavinys pateikti kontrargumentų atitinkamam Teisingumo Teismo argumentui, kad buvo pažeista Sąjungos teisė. Veikiau tokiose bylose Teisingumo Teismas turėtų atstovauti Sąjungos interesams [34].

82. Vis dėlto tai netrukdo Komisijai, galbūt kartu su Taryba ir Parlamentu, siekti draugiško susitarimo ginče dėl baudos, jeigu Teisingumo Teismas nepritars mano nuomonei dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos ir trečios dalių. Visoms dalyvėms tikriausiai būtų naudingiau, jeigu Sąjunga šias lėšas panaudotų specialiajai programai, kuria būtų skatinamas perėjimas prie naujos energetikos sistemos Lenkijoje, o valstybė narė nesiimtų tolesnių priemonių baudai susigrąžinti.

83. O dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antros dalies, kurioje Lenkija nurodo patyrusi nepataisomų nuostolių, reikia pažymėti, kad, jeigu Teisingumo Teismas nesutiktų su mano nuomone ir laikytų ją priimtina, ji būtų nepagrįsta dėl pirma aprašytų kompensavimo mechanizmų.

3. Klaidingas 2022 m. gegužės 19 d. nutarties aiškinimas

84. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirtoje dalyje Lenkija nesutinka su skundžiamo sprendimo 40 punktu. Jame Bendrasis Teismas, be kita ko, konstatavo, kad iš 2022 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutarties 26 punkto aiškiai matyti, jog Lenkijos Respublikos įpareigojimas sumokėti Komisijai 500 000 EUR periodinę baudą už kiekvieną dieną iki šios veiklos nutraukimo turi būti laikomas negaliojančiu (tik) nuo 2022 m. vasario 4 d. Kitaip tariant, 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartimi skirta periodinė bauda teisinės galios neturi (tik) nuo 2022 m. vasario 4 d. Todėl pagal skundžiamo sprendimo 41 punktą periodinė bauda turėjo būti mokama nuo 2021 m. rugsėjo 20 d. iki 2022 m. vasario 3 d.

[31] 2021 m. gegužės 21 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:420, visų pirma 89 ir 90 punktai).

[32] 2021 m. rugsėjo 20 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2021:752, 24 ir 25 punktai).

[33] Žr. šios išvados 51 punktą.

[34] Žr. 2015 m. sausio 6 d. Bendrojo Teismo Nutartį *Kendrion / Europos Sąjunga* (T-479/14, EU:T:2015:2, 19 punktas) ir 2015 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartį *Teisingumo Teismas / Kendrion* (C-71/15 P, EU:C:2015:857) dėl dėl šios nutarties pateikto apeliacinio skundo išbraukimo iš registro.

85. Lenkija su tuo nesutinka teigdama, kad 2022 m. gegužės 19 d. nutartyje Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas tik konstatavo, kad pagal Procedūros reglamento 163 straipsnį jis turi teisę pakeisti laikinąsias apsaugos priemones tik *pro futuro*. Panaikinimas atgaline data nepriklauso jo kompetencijai [35]. Todėl šioje nutartyje nėra jokio nutarimo (automatiškai) panaikinti baudą atgaline data išbraukus pagrindinę bylą iš registro.

86. Lenkija teisi teigdama, kad išvadomis 2022 m. gegužės 19 d. nutarties 26 punkte buvo tiesiogiai siekiama paremti Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo sprendimą. Tam išvada, kad paskirta bauda negali išnykti atgaline data, nebuvo reikalinga. Veikiau pakako konstatuoti, kad Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas negali panaikinti skirtos baudos atgaline data, ir, išbraukus bylą iš registro, paskirta bauda išnyks *pro futuro*.

87. Tiesa, ir Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 40 punkte nepadarė jokios kitokios išvados.

88. Lenkijai kur kas svarbesnė yra skundžiamo sprendimo 40 punktu grindžiama išvada, pateikta 42 punkte, kad išbraukus pagrindinę bylą iš registro pareiga sumokėti nesumokėtą baudos sumą neišnyko. Kaip jau buvo paaiškinta [36], ši išvada yra teisiškai klaidinga, todėl ji turi būti panaikinta.

89. Taigi apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirta dalis yra nepagrįsta.

B. Skundžiamo sprendimo motyvai

90. Antrajame apeliacinio skundo pagrinde Lenkija nesutinka su skundžiamo sprendimo 46 punktu. Jame Bendrasis Teismas atmeta Lenkijos argumentą, kad iš daugumos nacionalinės teisės sistemų matyti, jog apsaugos priemonės, kurių imtasi, kol bus priimtas galutinis sprendimas, atgaline data nustoja galioti, kai pagrindinė byla netenka dalyko. Šios išvados nepakanka siekiant įrodyti, kad šios procesinės normos yra valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų dalis ir dėl to galėtų būti Europos Sąjungos teisės sistemos dalis kaip teisės šaltinis.

91. Šiuo apeliacinio skundo pagrindu Lenkija neginčija Bendrojo Teismo išvados turinio, o tik pastebi, kad ji nepakankamai motyvuota. Todėl reikia tik įvertinti, ar motyvuose pateikiamas aiškus ir nedviprasmiškas Bendrojo Teismo pagrindimas, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimto akto motyvais, o Teisingumo Teismas – vykdyti teisminę kontrolę [37].

92. Šiuos reikalavimus atitinka paaiškinimai, išdėstyti skundžiamo sprendimo 46 punkte. Jie rodo, kad Lenkijos argumentai, jog valstybėse narėse egzistuoja bendra konstitucinė tradicija, pagal kurią draugiškas susitarimas reiškia, jog laikinosios apsaugos priemonės ir atitinkamos vykdymo priemonės nustoja galios atgaline data, Bendrojo Teismo neįtikino. Panašioje byloje Teisingumo Teismas savo išvadą pagrindė dar trumpiau [38].

[35] 2022 m. gegužės 19 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Lenkija (Turovo kasykla)* (C-121/21 R, EU:C:2022:408, 30–32 punktai su nuoroda į 22 punktą). Žr. ir 2023 m. balandžio 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartį *Komisija / Lenkija (Teisėjų nepriklausomumas ir privatus gyvenimas)* (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334, 12 punktas) ir 2023 m. rugsėjo 28 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo Nutartį *Taryba / Mazepin* (C-564/23 P(R) ir C-564/23 P(R)-R, EU:C:2023:727, 24 punktas).

[36] Žr. šios išvados 42–54 punktus.

[37] 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimas *France Télécom / Komisija* (C-202/07 P, EU:C:2009:214, 29 punktas) ir 2024 m. birželio 27 d. Sprendimas *Komisija / Servier ir kt.* (C-176/19 P, EU:C:2024:549, 267 punktas).

[38] 2000 m. sausio 11 d. Sprendimas *Nyderlandai ir van der Wal / Komisija* (C-174/98 P ir C-189/98 P, EU:C:2000:1, 17 punktas).

93. Taigi ši išvada yra pakankamai pagrįsta, o antrasis apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas.

V. Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

94. Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jeigu apeliacinis skundas pagrįstas. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

95. Kaip rodo mano paaiškinimai dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos ir trečios dalių, draugiškas susitarimas reiškia, kad laikinosios apsaugos priemonės išnyko atgaline data. Todėl Komisija ginčijamais sprendimais nepagrįstai taikė tarpusavio užskaitą baudai ir Lenkijos skoliniams reikalavimams. Todėl šiuos sprendimus reikia panaikinti.

VI. Išlaidos

96. Pagal Procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal 138 straipsnio 1 dalį, kuri pagal 184 straipsnio 1 dalį taikoma apeliaciniame procese, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

97. Kadangi Lenkija laimėjo bylą ir pateikė prašymą atlyginti bylinėjimosi išlaidas, iš Komisijos turi būti priteistos Lenkijos bylinėjimosi išlaidos ir jos pačios bylinėjimosi išlaidos.

VII. Išvada

98. Taigi siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

1. Panaikinti 2024 m. gegužės 29 d. Bendrojo Teismo Sprendimą *Lenkija / Komisija* (T-200/22 ir T-314/22, EU:T:2024:329).

2. Panaikinti 2022 m. vasario 7 ir 8 d., kovo 16 ir 31 d. bei gegužės 16 d. Europos Komisijos sprendimus, kuriais ji, atlikdama tarpusavio užskaitą, išieškojo iš Lenkijos Respublikos už laikotarpius nuo 2021 m. rugsėjo 20 d. iki 2022 m. sausio 17 d. ir nuo 2022 m. sausio 18 d. iki 2022 m. vasario 3 d. mokėtinas sumas, kurias Lenkijos Respublika turėjo kasdien mokėti kaip periodinę baudą, skirtą 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos Nutartimi *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752).

3. Priteisti iš Europos Komisijos jos pačios ir Lenkijos Respublikos patirtas bylinėjimosi Bendrajame Teisme ir Teisingumo Teisme išlaidas.